

Учреждение образования
«Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина»
Факультет иностранных языков

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ГЕРМАНСКОЙ ФИЛОЛОГИИ И ЛИНГВОДИДАКТИКИ

Материалы XXVIII Международной
научно-практической конференции

Брест / Беларусь, 1 марта 2024 года

В 2 частях

Часть 1

Брест 2024

УДК 811.11+372.016:811.111'112.2(082)

ББК 81.2Англ+81.2Нем

А 43

Рецензенты:

Т. И. Свистун, кандидат филологических наук, доцент

Н. В. Иванюк, кандидат педагогических наук, доцент

Редакционная коллегия:

Е. Г. Сальникова, кандидат филологических наук, доцент

О. Л. Зозуля, кандидат филологических наук, доцент

И. В. Повх, кандидат филологических наук, доцент

Л. Я. Дмитрачкова, кандидат педагогических наук, доцент

Актуальные вопросы германской филологии и лингводидактики : материалы XXVIII междунар. науч.-практ. конф., Брест, 1 марта 2024 г. : в 2 ч. / Брест. гос. ун-т имени А. С. Пушкина ; под общ. ред. Е. Г. Сальниковой. – Брест : БрГУ имени А. С. Пушкина, 2024. – Ч. 1. – 199 с.

В сборник вошли материалы XXVIII Международной научно-практической конференции, которая проходила 1 марта 2024 года на базе факультета иностранных языков учреждения образования «Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина».

Сборник включает материалы, в которых рассматриваются актуальные вопросы лингвистических и литературоведческих исследований, а также лингводидактические основы и инновационные направления языкового образования.

Сборник адресован научным сотрудникам, преподавателям учреждений высшего образования, аспирантам, студентам.

Ответственность за содержание и стиль публикуемых материалов несут авторы.

**В. В. ДЫДО, М. С. ЛЮЦІЧ, В. А. ХАХЛОЎ, Я. С. ЗЯНОЎКА,
Ю. С. ГЕЦЭВІЧ**

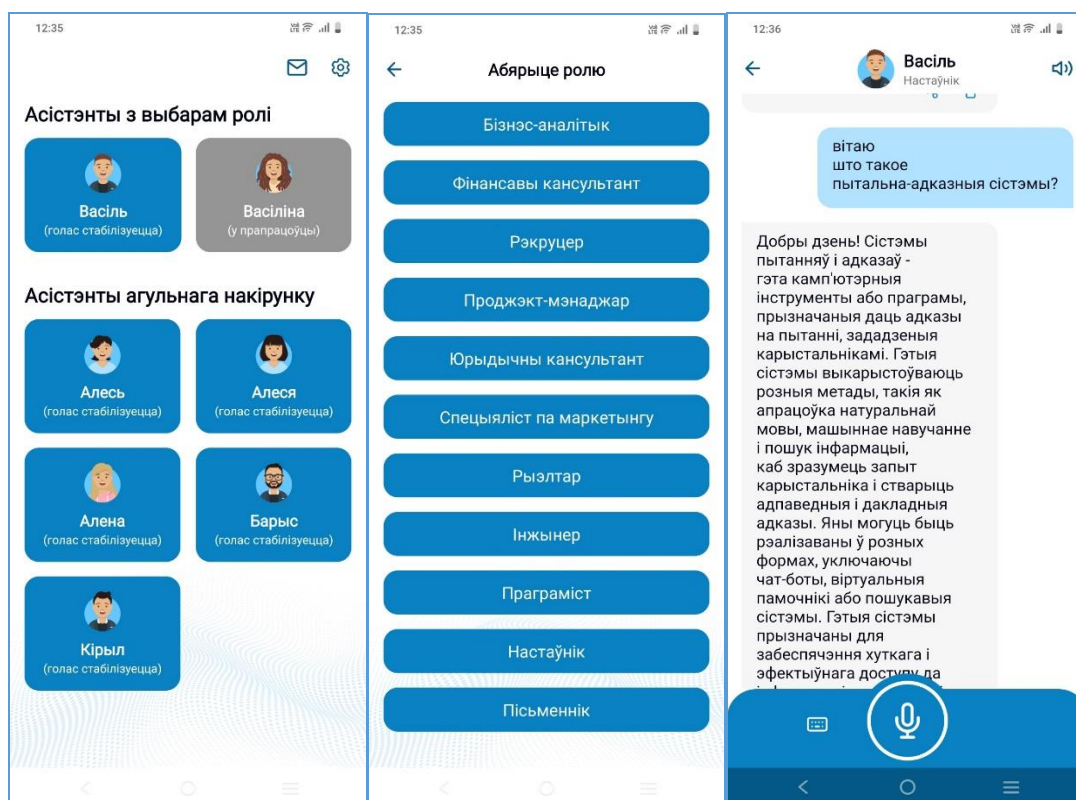
Беларусь, Мінск, АІП НАН Беларусі

ПЫТАЛЬНА-АДКАЗНЫЯ СІСТЭМЫ Ў РАМКАХ МІЖКУЛЬТУРНАЙ КАМУНІКАЦЫІ

У сучасным грамадстве доступ да інфармацыі з’яўляецца адным з галоўных аспектаў паспяховай міжкультурнай камунікацыі і прыняцця абгрунтаваных рашэнняў, дзе людзі з рознымі культурнымі фонамі, мовамі і звычаямі ўзаемадзейнічаюць адзін з адным. А пытална-адказныя сістэмы (*Question-Answering Systems – QAS*) адыгрываюць важную ролю ў забеспячэнні эфектыўных і зразумелых зносінаў паміж рознымі нацыямі, абыходзячы моўныя і культурныя бар’еры [1]. Распрацоўка сістэм, здольных апрацоўваць розныя мовы, улічваць культурныя асаблівасці і працаваць з мноствам крыніц інфармацыі, адкрывае новыя магчымасці для паспяховай камунікацыі паміж людзьмі розных культур. Гэта карысныя платформы, якія дазваляюць аналізаваць розныя даныя і падаваць найбольш рэlevantныя і дакладныя адказы на пастаўленыя пытанні карыстальніка. Яны значна спрашчаюць працэс пошуку інфармацыі і эканомяць час, замяняючы неабходнасць самастойнага пошуку і чытання розных тэкстаў. Важным аспектам пытална-адказных сістэм выступае выкарыстанне тэхналогій машыннага навучання і штучнага інтэлекту, што дазваляе сістэмам вучыцца на аснове вялікай колькасці даных і паступова паляпшаць сваю эфектыўнасць і дакладнасць.

У рамках міжкультурнай камунікацыі QAS сутыкаюцца з асаблівымі выклікамі і патрабаваннямі. Для забеспячэння зразумеласці і дакладнасці адказаў, сістэмы павінны быць здольнымі працаваць з рознымі мовамі і ўлічваць культурныя асаблівасці ў пытаннях і адказах. Гэта ўключае ўлік розных фарматаў пытанняў, колькасць наяўнай інфармацыі ў адказе, акуратнасць у выкарыстанні прыкладаў і ілюстрацый, а таксама прадстаўленне кантэкстуалізаванага тлумачэння. Інтэграцыя розных крыніц даных, такіх як энцыклапедыі, базы ведаў, анлайн-рэсурсы і зводкі навін, дазволіць ажыццяўляць больш поўныя і дакладныя адказы.

Для рэалізацыі міжкультурнай камунікацыі паміж замежнымі і беларускамоўнымі студэнтамі, а таксама для вивучэння беларускіх традыцый іншамоўнымі студэнтамі лабараторыя распазнавання і сінтэзу маўлення АІП НАН Беларусі [2] распрацавала інтэрактыўную платформу “*Галасавы AI-асістэнт*”, якая накіравана на стварэнне зносінаў паміж карыстальнікам і камп’ютарнымі тэхналогіямі ў форме сістэмы пытанняў і адказаў праз галасавую і тэкставую камунікацыю [3] (малюнак 1).

Малюнак 1 – Мабільная Android-версія галасавых асістэнтаў

Мэта праекта заключаецца ў стварэнні лёгкай у выкарыстанні сістэмы, якая эфектыўна дае агульную інфармацыю і вырашае пытанні карыстальнікаў. Камунікацыя можа ажыццяўляцца ў галасавым ці тэкставым фармаце на беларускай мове. Сістэма разумее тэкставыя запыты на англійскай мове і можа адказаць як тэкставым, так і галасавым паведамленнем. Дзякуючы выкарыстанню тэхналогій штучнага інтэлекту (сістэмы сінтэзу і распазнавання маўлення, машыннага перакладу і дыялогавых сістэм), галасавыя памочнікі даюць хуткія, дакладныя і якасныя адказы на разнастайныя пытанні і таксама могуць прапаноўваць найлепшыя ідэі. Галасавыя памочнікі даступны ў фарматах Telegram-ботаў, Web- і мабільных прыкладанняў для IOS і Android [4]. Карыстальнік можа выбраць сістэму суразмоўцы на афіцыйным сайце або ўсталяваць мабільнае прыкладанне і пачаць размову з памочнікам. Гэта можа быць проста дыялог суразмоўцаў на простыя тэмы ці пошук і ўдакладненне навукаёмкіх пытанняў. Інтэрфейс платформы прадстаўлены на беларускай, англійскай, рускай і кітайскай мовах. Кожная сістэма мае імя, якое надае ёй чалавечую форму і дазваляе стварыць уражанне размовы з рэальным суразмоўцам.

Акрамя пяці асістэнтаў агульнага накірунку (тры асістэнты мужчынскага і два асістэнты жаночага палю) распрацаваны два боты з

імёнамі *Васіль* і *Васіліна* з магчымасцю выбара асобнай ролі (напрыклад, *настаўнік*, *архітэктар*, *бізнэс-аналітык*, *рэкруцэр*, *інжынер* і г. д.). Такія памочнікі накіраваны на больш вузкія тэматычныя напрамкі з мэтай прадастаўлення прафесійных адказаў у абранай вобласці. Іх дакладныя адказы пацверджаны бесперапынным тэсціраваннем як прафесійных спецыялістаў, так і студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў.

Такім чынам, платформа “Галасавы АІ-асістэнт” – гэта інавацыйныя тэхналогіі, якія дазваляюць атрымліваць найбольш рэлевантныя і дакладныя адказы на пытанні карыстальнікаў на беларускай і англійскай мовах. Асістэнты садзейнічаюць спрашчэнню працэсу пошуку інфармацыі, эканомяць час і паляпшаюць камунікацыю. Развіццё і ўдасканаленне пытална-адказных сістэм мае на ўвазе ўлік разнастайных моў і культурных кантэкстаў, а таксама прымяненне тэхналогій машыннага навучання і штучнага інтэлекту. У будучыні такія сістэмы стануць яшчэ больш карыснымі ў сучасным інфармацыйным грамадстве. Для павышэння эфектыўнасці прымянення платформы плануецца распрацоўка новых функцый, такіх як магчымасць стварэння ўласнага бота, збор водгукаў карыстальнікаў, захаванне гісторыі паведамленняў, падтрымку распрацоўшчыкаў і рэалізацыю парсінгу інфармацыі з інтэрнэта.

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

1. Лабараторыя распазнавання і сінтэзу маўлення [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://ssrlab.by/>. – Дата доступу: 11.06.2023.
2. Гецэвіч, Ю. С. Тэхналогіі аўтаматычнай апрацоўкі і аналізу маўлення з прымяненнем штучнага інтэлекту / Ю. С. Гецэвіч, В. В. Дыдо, Д. А. Бяляўскі [і інш.] // II Форум IT-Академграда «Искусственный интеллект в Беларуси» : доклады, Минск, 12–13 октября 2023 г. – Минск : ОИПИ НАН Беларуси, 2023. – С. 71–78.
3. Галасавыя пытална-адказныя сістэмы [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://asistent.by/>. – Дата доступу: 21.06.2023.
4. Гецэвіч, Ю. Беларускамоўная галасавая пытална-адказная сістэма / Ю. Гецэвіч, Я. Зяноўка, В. Дыдо, М. Люціч, М. Павуціна // Наука и инновации. – 2023. – № 7 (245). – С. 13–16.
5. Дыдо, В. В. Беларускамоўны галасавы АІ-асістэнт / В. В. Дыдо, М. С. Люціч, М. А. Павуціна, А. Я. Драгун, В. А. Хахлоў, А. С. Трафімаў, Я. С. Зяноўка, Ю. С. Гецэвіч // Развитие информатизации и государственной системы научно-технической информации (РИНТИ-2023) / Объединенный институт проблем информатики Национальной академии наук Беларуси ; под науч. ред. С. В. Кругликова и др. – Минск : ОИПИ НАН Беларуси, 2023. – С. 190–194.

Дягель С. Н. Аллюзивные антропонимы как средство создания вертикального контекста в произведениях современных немецких авторов	106
Жуков К. В., Жукова Е. Ф. Компаративные обороты в романе Ф. М. Достоевского «Братья Карамазовы» и их перевод на английский язык	109
Козакевич А. А. Авторская ремарка как средство визуализации персонажа	112
Мисник Л. В. Мотив безумия в романе Ш. Джексона «Птичье гнездо» ...	114
Переход О. Б. Экспрессивные синтаксические конструкции в поэзии М. И. Цветаевой: антиэллипсис	117
Петровская В. А. Система образов в поэзии Р. Киплинга	120
Поўх І. В. Мастацкая прастора зборніка вершаў Мэгрэд Меў «Вар’яцкая адзінота: роздум міжвольнага самотніка»	123
Романюк М. В. Приемы создания сатиры в романе Х. Мантел «Волчий зал»	126
Сальникова Е. Г. Структурообразующая функция внутренних заглавий в романе С. Ахерн «Игра в мрамор»	128
Столяр В. Д., Маслова М. Е. Средства создания сказочно-фантазийного мира в современном англоязычном романе (на примере произведений Терри Пратчетта)	132
Tishchenko Y. A. The image of nettles in British isles children's folklore	135
Турковская Е. В. Особенности развития аксиологической парадигмы в литературе Германии XXI века	138
Шабуня Ю. Д. Художественные особенности изображения замка в романе Дж. Остен «Нортенгерское Аббатство»	141

МЕЖЪЯЗЫКОВАЯ И МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Арефьев А. С., Шорина Л. В. Влияние технологий на нормы вежливости и этикет	144
Буров А. А. Актуальные стратегии обучения переводу в современном мире: особенности и перспективы	146
Вайцехович А. Э., Алексеева Е. В. Денглиш как элемент современного немецкого языка на примере прессы Германии	149
Вусык А. Д., Шорина Л. В. Культурные различия в нормах и практиках вежливости	152
Дыдо В. В., Люціч М. С., Хахлоў В. А., Зяноўка Я.С., Гецэвіч Ю. С. Пытальна-адказныя сістэмы ў рамках міжкультурнай камунікацыі	155
Захарова В. А. Особенности фонетической организации речи носителей китайского языка	158
Исмаилова Д. А. Корейский книжный клуб как способ приобщения студентов вуза к иноязычной культуре	160